

Examenul de bacalaureat național 2013
Proba E. c)
Istorie

Varianta 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „România a fost cel mai activ aliat al Uniunii Sovietice în timpul crizei ungare [din 1956]. [...] Gheorghiu-Dej [...] a vizitat Budapesta după invazia sovietică, iar în comunicatul [...] oficial și-a exprimat părerea că acțiunea sovietică «era necesară și corectă». Guvernul român s-a făcut ecoul propagandei sovietice, denunțând «contrarevoluția» [ungară] ca operă a «fasciștilor reacționari» provocată de «imperialiștii occidentali». Forțelor sovietice li s-au oferit baze suplimentare pe pământ românesc, drumurile au fost lărgite, iar traficul feroviar întrerupt pentru a permite transporturile militare. Satisfacția sovietică față de rolul României în timpul lunilor octombrie și noiembrie 1956 a fost în avantajul țării, doi ani mai târziu, când Hrușciov a hotărât să retragă trupele sovietice. [...] Poziția strategică a României, flancată de alte state membre ale Tratatului de la Varșovia, a făcut ca propunerea de retragere a trupelor să nu neliniștească Uniunea Sovietică din punct de vedere al securității, orice temeri în legătură cu România ca aliat demn de încredere fiind risipite de acțiunile acesteia din timpul revoluției ungare. Din același motiv, măsura de precauție de a menține un număr mare de trupe sovietice în Ungaria după revoluție, i-a permis lui Hrușciov să compenseze parțial orice reducere generală de trupe sovietice în zonă. [...] Pentru a compensa retragerea sovietică și pentru a micșora temerile sovietice că aceasta ar putea să afecteze sprijinul regimului din România, [Gheorghe Gheorghiu-] Dej a aprobat introducerea imediată a unor măsuri de securitate internă strigente pentru a menține controlul Partidului.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchens, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „Pe 21 august 1968, Armata Roșie și armatele auxiliare ale Tratatului de la Varșovia invadează Cehoslovacia și ocupă Praga fără să întâmpine vreo rezistență armată, populația respectând consepmenele date de partid. [...] Dar, chiar dacă operațiunea militară este o reușită, ea se soldează rapid pe plan politic și psihologic cu un eșec usturător. Sovieticii credeau că vor putea reedita la Praga scenariul pe care îl folosiseră cu succes la Budapesta, în 1956, și că-i vor determina pe neostaliniști partidului să apeleze la ajutorul «marelui frate» pentru reinștaurarea «legalității socialiste». [...] Evenimentele din vara lui 1968, i-au pus în multe privințe pe picior greșit pe conducătorii sovietici și pe aliații lor conservatori și neostaliniști din democrațiile populare din Europa de Est. Într-adevăr, coeziunea blocului socialist chiar dacă a fost restabilită încă o dată [...] prin intervenția blindatelor, a dat semne îngrijorătoare de subrezire. [...] România nu a participat la «strunirea» promotorilor «Primăverii de la Praga» și a condamnat inițiativa aliaților săi.”

(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți liderul politic român precizat în sursa A. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Numiți din sursa A, respectiv din sursa B, câte un spațiu istoric în care au loc evenimente ce duc la intervenții armate. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că România adoptă, în relațiile internaționale, o atitudine diferită față de aceea a Tratatului de la Varșovia. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, două informații aflate într-o relație cauză-efect, selectate din sursa A. **7 puncte**
6. Prezentați două practici politice utilizate în România, în perioada național-comunismului. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a disidenței anticomuniste din România. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Progresele expansiunii turcești [...] au sporit presiunea otomană la Dunăre și au creat o amenințare directă pentru independența Țării Românești. În confruntarea militară care se anunță, Vlad [Tepeș] s-a decis să preia inițiativa.

Declanșarea războiului antiotoman a fost precedată de o amplă acțiune politică destinată să asigure consolidarea autorității domnești, prin limitarea forței politice și militare a marii boierimi, prin crearea unei puternice armate și prin sprijinirea negustorilor localnici. [...] Conflictul dintre domn și marea boierime [...] a îmbrăcat forme violente, domnul suprimând o mare parte a adversarilor săi. [...]

În 1459, Vlad a refuzat plata tributului, iar în iarna anului 1461-1462 a atacat și nimicit garnizoanele otomane de pe ambele maluri ale Dunării, de la Zimnicea până la gurile fluviului. Riposta otomană s-a manifestat prin organizarea unei expediții conduse de însuși sultanul Mahomed al II-lea, aflat [...] în fruntea celor mai puternice oștiri de la cucerirea Constantinopolului. Vlad a aplicat tactica clasică a domnitorilor români: retragerea, pustierea teritoriului care urma să fie străbătut de inamic și lupta de hărțuială. Astfel, în noaptea de 16 iunie 1462, Vlad a săvârșit un atac nocturn asupra taberei sultanului [...]. Ocuparea capitalei - orașul Târgoviște - abandonată de domn, nu a adus decizia politică și militară așteptată de sultan, astfel că în iunie a început retragerea armatei otomane, care sub loviturile forțelor românești a intrat în debandadă.

Victoria lui Vlad Tepeș nu putea fi definitivă atât timp cât efortului militar românesc nu i se asociau forțele coalizate ale statelor creștine.”

(A. Oțetea, *Istoria poporului român*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numeți capitala statului românesc, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, o informație referitoare la cauzele organizării expediției otomane în spațiul românesc. **2 puncte**
3. Menționați statul medieval românesc și domnitorul acestuia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la măsurile adoptate pe plan intern prin care domnitorul și-a consolidat autoritatea politică. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la consecințele declanșării expediției otomane din anul 1462, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia diplomația promovată de un conducător politic din spațiul românesc se încadreză în relațiile internaționale din secolele al XIV-lea – al XVI-lea. (Se puntează pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre formarea statului român modern și evoluția acestuia în secolul al XIX-lea, având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice desfășurate în secolul al XIX-lea, care au dus la formarea statului român;
- prezentarea unui fapt istoric, din politica internă, prin care s-a consolidat statul român modern în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- precizarea unei cauze a implicării României în „criza orientală” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- menționarea a două acțiuni prin care România participă la „criza orientală” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la consecințele acțiunilor întreprinse de România în „criza orientală” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea pentru evoluția statului modern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se puntează și utilizarea **limbajului istoric adecvat, structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.